

Οικονομικές βάσεις της Αλληλέγγυας Οικονομίας

του Euclides Mance, *Απόσπασμα από “Αλληλέγγυα Οικονομία”

Υπάρχει ποικιλομορφία οικονομικών προσεγγίσεων της Αλληλέγγυας Οικονομίας. Θα παραθέσουμε μία από αυτές στην οποία στηρίχτηκαν τα συνεταιριστικά δίκτυα αλληλέγγυας οικονομίας στη Βραζιλία και σε άλλες χώρες. Παίρνει υπόψη τις οικονομικές ροές που διαρρέουν τις περιοχές και τα δίκτυα με σκοπό την αναδιοργάνωσή τους με βάση την Αλληλέγγυα Οικονομία.

Προσδιορίζουμε τις παρακάτω δικτυακές ροές που διαπερνούν μια περιοχή:

φυσικές: βροχή, ποταμοί, άνεμος, ηλιακή ενέργεια, αλυσίδες τοπικών οικοσυστημάτων, κλπ.

πολιτιστικές: γνώση, επικοινωνία, γλώσσα, αναπαραγωγή δεοντολογικών και ηθικών κωδίκων, τεχνολογικές βελτιώσεις, ροή ισχύος στη δυναμική συντήρησης των κοινοτήτων και οι θεσμικές ρυθμίσεις αυτών των περιοχών, κλπ.

οικονομικές: κατανάλωση, παραγωγή, αποταμιεύσεις, ροή νομισματικών αξιών, κυκλοφορία αγαθών και υπηρεσιών μέσα στην περιοχή, κλπ.

Η υλοποίηση των οικονομικών ροών στις κοινότητες, προϋποθέτει τις φυσικές και πολιτιστικές ροές. Είναι απαραίτητο συνεπώς: 1) να ληφθεί υπόψη πώς μπορούν αυτές οι ροές να χρησιμοποιηθούν ή να αναδιοργανωθούν με βιώσιμο τρόπο με σκοπό την «καλή ζωή» όλων των ανθρώπων, 2) να αλλάξουν οι κοινωνικό-παραγωγικές συνθήκες που είναι άδικες ή βλαβερές για τα οικοσυστήματα, 3) να αλλάξουν ολοκληρωτικά οι ανθρώπινες σχέσεις, για να γίνουν οικολογικά ισορροπημένες και ηθικά αλληλέγγυες.

Για να αναλύσουμε σωστά τις οικονομικές ροές, είναι απαραίτητο να πάρουμε υπόψη τα παρακάτω:

Οικονομικά μέσα: όλα τα υλικά και άυλα αντικείμενα, αγαθά ή υπηρεσίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να εξυπηρετήσουν τις ανθρώπινες ανάγκες. Μπορεί να προέρχονται από τη φύση ή να παράγονται από τον άνθρωπο.

Οικονομική αξία: η αξία που αποδίδεται κοινωνικά σε οικονομικά μέσα, επιτρέποντας να τα κατηγοριοποιήσουμε σύμφωνα με μια κλίμακα αναφοράς για ανταλλαγή, αγορά ή πώληση.

Αναπαράσταση της οικονομικής αξίας: σημάδια που αναπαριστούν την οικονομική αξία μιας κουλτούρας ανάλογα με τα οικονομικά μέσα. Αυτά μπορεί να είναι κρατικά ή κοινωνικά νομίσματα, επιδόματα, πιστώσεις, εγγραφές σε έντυπα, ηλεκτρονικά αρχεία ή νομικά έγγραφα, κλπ.

Είναι απαραίτητη η κατανόηση της διαφοράς μεταξύ οικονομικών μέσων, οικονομικής αξίας και αναπαράστασης της οικονομικής αξίας για να γίνει κατανοητή η βάση της ίδιας της οικονομίας, η σημειολογία της, καθώς και να γίνει κατανοητή η διάκριση μεταξύ της σημειολογίας του κεφαλαίου και της σημειολογίας της αλληλέγγυας οικονομίας ή άλλων κοινωνικο-οικονομικών πλευρών της ζωής.

Μια κατοικία αποτελεί οικονομικό μέσο, ωστόσο η οικονομική του αξία οφείλεται στην κοινωνία, δημιουργήθηκε από τις κοινωνικές σχέσεις ενός συγκεκριμένου πολιτιστικού πλαισίου, με τα δικά του σημάδια (δείκτες, εικόνες και σύμβολα). Αυτά τα σημάδια μεταφράζονται κοινωνικά με συναισθηματικές, ενεργητικές και λογικές ερμηνείες. Για παράδειγμα, τα σημάδια της οικονομικής αξίας που καταγράφονται σε μια σύμβαση υποθήκης, αναπαριστούν μια οικονομική αξία. Αλλά η αναπαράσταση της αξίας δεν είναι, καταρχάς, ούτε αξία ούτε οικονομικό μέσο.

Αυτή η αναπαράσταση ερμηνεύεται με ιδέες, συναισθήματα και άλλες σωματικές αντιδράσεις ως προς τους δείκτες, τις εικόνες και τα σύμβολα που συνδέονται με την κατοικία. Αν η αξία που αποδίδεται κοινωνικά στη συγκεκριμένη κατοικία μειωθεί, αλλά η αναπαράσταση στην υποθήκη μείνει ίδια, τότε υπάρχει ένα κενό ανάμεσα στην οικονομική αξία που δίνει για την κατοικία η κοινωνία και την αναπαράσταση της αξίας που είχε καταγραφεί στη σύμβαση. Αλλά η κατοικία αυτή καθαυτή, ως οικονομικό μέσο, μένει η ίδια. Σε τέτοια περίπτωση, αν οι άνθρωποι διακόψουν την πληρωμή της υποθήκης και επιστρέψουν την κατοικία, τότε αυτό το κενό αποτελεί μεγάλο πρόβλημα. Διότι η κατοικία που πήρε η εταιρεία ως οικονομικό μέσο, έχει οικονομική αξία που της έχει αποδώσει η κοινωνία, μικρότερη απ' αυτήν που έχει καταγραφεί στη σύμβαση υποθήκης.

Αν συμβεί το ίδιο με όλες τις συμβάσεις της εταιρίας, η εταιρία θα καταρρεύσει λόγω της τεράστιας απώλειας οικονομικής αξίας που συνδέεται με την αλλαγή στην ερμηνεία της οικονομικής αξίας των κατοικιών. Αν υπάρχουν και άλλες συμβάσεις οικονομικού χαρακτήρα που στηρίζονται στις οικονομικές αξίες αυτών των συμβάσεων υποθήκης, τότε θα καταρρεύσει το σύστημα, όπως έγινε στις ΗΠΑ το 2008. Αν η οικονομική αξία και η αναπαράσταση της οικονομικής αξίας ήταν ίδιες, ο καπιταλισμός δεν θα πάθαινε κυκλικές κρίσεις.

[...]

Μόλις γίνει κατανοητή η διαφορά, μπορούμε να διακρίνουμε καθαρά μεταξύ των οικονομικών συναλλαγών που βασίζονται στη λογική της αγοράς και στη λογική της συνεργατικής αλληλεγγύης.

Οι οικονομικές συναλλαγές που γίνονται με την λογική της αγοράς ορίζονται από την ανεπάρκεια (δηλαδή ότι η προσφορά των οικονομικών μέσων πρέπει να είναι μικρότερη από τη ζήτηση), ώστε να ενισχύσουν τη συσσώρευση της οικονομικής τους αξίας με σκοπό το κέρδος.

Οι συνεργατικές και αλληλέγγυες συναλλαγές, με τη σειρά τους, ορίζονται από την αφθονία (με βιώσιμο τρόπο καλύπτονται οι ανάγκες όλων προσφέροντας επαρκή οικονομικά μέσα), για να εξασφαλιστεί η «καλή ζωή» για όλους και η δυναμική ισορροπία των οικοσυστημάτων.

Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι στο πλαίσιο του δικτύου Αλληλέγγυας Οικονομίας, αν ένα άτομο χρειάζεται ένα οικονομικό μέσο για να καλυφθούν οι ανάγκες του, αλλά δεν μπορεί να προσφέρει την αντίστοιχη οικονομική αξία, το δίκτυο μπορεί να προσφέρει σε αυτό το άτομο μια πίστωση ανάλογη με τις ανάγκες του. Με αυτό τον τρόπο, το άτομο μπορεί να αποκτήσει τα αναγκαία μέσα για δική του κατανάλωση από κάθε μέλος του δικτύου. Η επιστροφή της πίστωσης μπορεί να γίνει με οποιοδήποτε αγαθό ή υπηρεσία που αντιστοιχούν στις ανάγκες μελών του δικτύου, συμπεριλαμβανομένης και προσφοράς ωρών

εργασίας.

Όλο το πρωτότυπο κείμενο εδω
http://solidarius.com.br/mance/biblioteca/solidarity_economy.pdf

Μετάφραση : Αλληλεγγύη για όλους

Επιμέλεια: Barikat